

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 26. januar 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Martin Reinseth
Sagsnr.: 2017-0030-0692
Dok.: 616996

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 336 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. december 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Rune Lund (EL).

Søren Pape Poulsen

/

Lisbeth Gro Nielsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 336 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes kommentere REU alm. del bilag 112 og oplyse, om ministeren vil følge henvendelsens opfordring til at bruge Tibetkommissionens beretning som afsæt til at optimere politiets regelsæt og praksis på relevante områder?”

Svar:

1. Tibetkommissionen konkluderer i sin beretning, at der under to officielle kinesiske besøg i 2012 og 2013 blev givet klart ulovlige ordrer, som i en række tilfælde medførte, at Københavns Politi greb ind over for demonstranter i strid med beskyttelsen af bl.a. forsamlings- og ytringsfriheden.

Kommissionen konkluderer desuden, at der er blevet givet urigtige, vildledende eller ufyldstgørende oplysninger ved besvarelsen af en række spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg om besøgene.

Kommissionen har fundet, at der er fornødent grundlag for at søge et disciplinært ansvar gjort gældende over for to ansatte i Københavns Politi. For så vidt angår en tredje ansat med overordnet strategisk ansvar for Københavns Politis ageren under besøgene, har Kommissionen fundet flere kritisable forhold.

Kommissionen har fundet, at der ikke er grundlag for at antage, at ministre eller ansatte på noget niveau i Udenrigsministeriet, Justitsministeriet, Statsministeriet, Hofmarskallatet og heller ikke den øverste ledelse i Københavns Politi, PET og Rigspolitiet havde kendskab til generelle eller konkrete ordrer i Københavns Politi eller i øvrigt over for Københavns Politi har fremsat opfordringer mv. til at foretage ulovlige indgreb. Kommissionen har heller ikke fundet grundlag for at kritisere, at der ikke fra denne personkreds blev grebet ind over for de ulovlige ordrer, eller for at antage, at de har været vidende om, at der blev givet urigtige, vildledende eller ufyldstgørende oplysninger til Folketingets Retsudvalg.

2. Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet skal indledningsvis bemærke, at der ses med stor alvor på hændelserne, som gav anledning til nedsættelse af Tibetkommissionen og på kommissionens beretning. Rigspolitiet har derfor forstærket fokus på centrale pligter som lovlighed,

sandhed og åbenhed omkring fejl. Det er helt afgørende, at ledere og medarbejdere i politiet forstår og handler i overensstemmelse med principperne for god adfærd i det offentlige, som bl.a. afspejlet i den tidligere og nuværende vejledning ”God adfærd i det offentlige”, udarbejdet af Moderniseringsstyrelsen, Kommunernes Landsforening (KL) og Danske Regioner, og Finansministeriets vejledning ”Syv centrale pligter for embedsmænd i centraladministrationen – Kodex VII”, og at alle led i politiets styringskæde er bedst muligt klædt på til at forvalte de centrale pligter, der er knyttet til arbejdet.

Rigspolitiet har inden offentliggørelsen af Tibetkommissionens beretning styrket håndteringen af udarbejdelse af bidrag til brug for bl.a. besvarelse af folketings- og samrådsspørgsmål. Der er i den forbindelse gennemført en personalemæssig styrkelse af området med et stærkt fokus på kvalitet og rettidig besvarelse. Rigspolitiet har endvidere afholdt workshops og udbyder kurser i ministerbetjening og Kodex VII for relevante medarbejdere i Rigspolitiet og politikredsene, herunder medarbejdere, der arbejder med eller bidrager til udarbejdelsen af folketings- og samrådsspørgsmål.

Rigspolitiet har endvidere iværksat et arbejde, som skal sikre en stærk implementering og forankring af principperne for god adfærd i det offentlige og Rigspolitiets reviderede gavevejledning. I den forbindelse iværksættes der en bred kampagne målrettet samtlige medarbejdere i politiet, ligesom der gennemføres yderligere initiativer til sikring af, at alle eksisterende og nye medarbejdere i politiet har det fornødne kendskab til Kodex VII og principperne for god adfærd i det offentlige. Eksempelvis vil vejledningen om god adfærd i det offentlige, Kodex VII og det materiale, der indgår i den ovennævnte kampagne, indgå i undervisningen på politikolen som en del af politiets basisuddannelse og som en del af undervisningen af politikadetter.

Denne indsats skal styrke en kultur i politiet, hvor medarbejderne ved, at de ikke alene har ret til, men også pligt til, at sige fra, hvis de observerer forhold eller får ordre om handlinger, som er klart ulovlige, og en kultur hvor man, hvis man ser eller tager del i noget, man ikke kan stå inde for, går til sin leder med dette. Rigspolitiet finder i det lys fortsat ikke, at der er behov for en egentlig whistleblower-ordning.

Det bemærkes i den forbindelse, at Justitsministeriet i juli 2016 på baggrund af betænkning nr. 1553/2015 fra Udvalget om offentligt ansattes yringsfrihed og whistleblower-ordninger af 10. april 2015 anmodede ministeriets styrelser om en vurdering af behovet for etablering af en whistleblower-ordning. Resultatet af Rigspolitiets overvejelser forelå i januar 2017, hvor det ikke blev fundet nødvendigt eller hensigtsmæssigt at oprette en fortløbig indberetningsordning i politiet, men at fokus bør være på

en løbende drøftelse af de offentligt ansattes ytringsfrihed og konstruktiv dialog om politiet som arbejdsplads.

Endelig har Rigspolitiet igangsat et arbejde med fastlæggelsen af landsdækkende retningslinjer for den ledelsesmæssige forankring, legalitetskontrol og godkendelse af udarbejdelse af politiets operative planer i forbindelse med enkeltoperationer, herunder operationsplaner, operationsbefalinger og action cards. Formålet med de nationale retningslinjer er at sikre kontrol af sammenhængen mellem den valgte strategi, de operative mål og den taktiske udførelse. De nationale retningslinjer vil tillige omfatte procedurer for ledelsesmæssig og juridisk vurdering og godkendelse af operationsbefalinger mv. I forbindelse med dette arbejde er der uddannelsesmæssigt fokus på, at ledere og medarbejdere, der arbejder med større politioperative opgaver, f.eks. demonstrationer, forstår og handler i overensstemmelse med principperne for god adfærd i det offentlige. De nationale retningslinjer vil blive indarbejdet i et koncept og vil løbende blive revideret. Retningslinjerne forventes udarbejdet inden udgangen af første kvartal 2018.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen desuden indhentet en udtalelse fra Københavns Politi, som har oplyst, at der også i Københavns Politi er iværksat flere tiltag med det formål at styrke kvalitet og legalitet i udarbejdelsen af operationsbefalinger mv. og i bidrag til besvarelse af folketingsspørgsmål.

Københavns Politi etablerede således i november 2015 Afdelingen for Operativ Kvalitet og Planlægning i Beredskabsenheden, som først og fremmest skal sikre kvalitet og legalitet i de operationsbefalinger mv., der relaterer sig til operationer, hvor særligt politiloven er relevant, eller hvor ytrings- og forsamlingsfriheden gør sig gældende. Herudover bidrager afdelingen med juridisk kvalitetssikring i forbindelse med den daglige forberedelse og tilrettelæggelse af konkrete politimæssige indsatser.

Der er i forbindelse med planlægning af større operationer udarbejdet faste procedurer for den ledelsesmæssige godkendelse og kvalitetssikring af planer og befalinger. Enhver større planlægningsopgave forelægges indledningsvis for ledelsen i Beredskabsenheden med udarbejdelse af en strategi og operativ målsætning. Afdelingen for Operativ Kvalitet og Planlægning er en integreret del af planlægningsopgaven og indgår som fast sparring i forhold til kvalitets- og legalitetssikring, herunder foretages der en juridisk gennemgang af operationsbefalinger mv. med henblik på at sikre, at den pågældende opgave varetages inden for rammerne af gældende lovgivning. Den endelige operationsbefaling forelægges for ledelsen i Beredskabsenheden.

Endvidere bliver de operative ledere på ugentlige møder orienteret om gældende lovgivning, ændringer i lovgivningen samt

praksis på det beredskabsmæssige område. Der afvikles temadage og orienteringsmøder for de ledere, som er ansvarlige for planlægning og eksekvering af større operationer, således at disse løbende er orienteret om de seneste lovgivningsmæssige ændringer samt praksis.

Københavns Politi har endvidere indført faste procedurer for journalisering og versionering af alt relevant materiale i forbindelse med planlægningsopgaver, ligesom der efter en afholdt indsats både sker elektronisk og manuel arkivering.

Procedurerne for Københavns Politis bidrag til brug for besvarelse af folketingssspørgsmål mv. er også ændret for at sikre svarbidragets validitet og kvalitet. Der er således udarbejdet skriftlige retningslinjer, der præciserer opgaven og ansvaret for de enkelte aktører i håndteringen af udarbejdelse af bidrag til brug for folketingsbesvarelser, ligesom der er sket en styrkelse af den juridiske behandling af folketingssspørgsmål.”

3. Det er vigtigt, at vi i hele Justitsministeriets koncern drager lære af kommissionens beretning. Jeg har i den forbindelse noteret mig, at myndighederne, mens kommissionen har arbejdet, har ændret en række procedurer. Jeg noterer mig i den forbindelse særligt, at Københavns Politi har ændret deres procedurer for udarbejdelsen af planer for større begivenheder som f.eks. statsbesøg, og at disse ifølge Rigspolitiet vil blive udbredt til alle politikredse, samt at Rigspolitiet har skærpet deres procedurer i forbindelse med folketingsbesvarelser, og at arbejdet med bl.a. kvalitetssikring af sådanne besvarelser fortsætter.

Kommissionens arbejde giver grundlag for, at myndighederne fortsat overvejer, hvilken yderligere læring der kan drages af sagen, så vi sikrer, at det ikke kan ske igen.